

Date: 17th January-2025

PEDAGOGIK MAHORAT ASOSLARI VA UNING TARKIBIY QISMLARI. OILA TARBIYASI VA UNING SHAXS KAMOLOTIDAGI O'RNI

Talaba: Nômonova Rajabgul

Samarqand davlat chet tillar instituti

Narpay Xorijiy tillar fakulteti 2302 guruh

Ilmiy rahbar: **Arziqulov Hasan Normurod o'g'li**

Annotasiya: Mazkur maqolada pedagogik mahorat tushunchasi, uning tarkibiy qismlari hamda oila tarbiyasining shaxs kamolotidagi ahamiyati haqida so'z yuritiladi. Pedagogik mahoratni shakllantirishda kasbiy bilim, ko'nikma va madaniyatning o'rni, oila muhitining inson shaxsini rivojlantirishdagi ta'siri keng yoritiladi.

Kalit so'zlar: pedagogik mahorat, oila tarbiyasi, shaxs kamoloti, tarbiyaviy jarayon, ijtimoiy muhit, psixologik ta'sir.

Asosiy qism: Pedagogik mahorat – bu o'qituvchining o'z kasbiga ijodiy va professional yondashuvi orqali yuqori ta'lim-tarbiya natijalariga erishish qobiliyatidir. Bu jarayon samarador bo'lishi uchun pedagogda chuqur bilim, amaliy ko'nikma, kommunikativ va tarbiyaviy qobiliyatlar hamda ijodiy yondashuv kabi sifatlar bo'lishi lozim. O'qituvchining bilimlarni aniq va tushunarli yetkazishi, o'quvchilar bilan sog'lom muloqotni tashkil qilishi va ularda ijobiy xarakter sifatlarini shakllantirishi pedagogik mahoratning ajralmas qismidir. Shaxs kamolotida oila tarbiyasi muhim o'rin tutadi. Oila – bolani ijtimoiylashishga tayyorlovchi birinchi muhit bo'lib, unda axloqiy qadriyatlar, mehnatsevarlik, hurmat va mas'uliyat singdiriladi. Oila farzandning nafaqat axloqiy rivojlanishiga, balki psixologik barqarorligi va ijtimoiy moslashuviga ham katta ta'sir ko'rsatadi. Oiladagi mehr-oqibatli muhit, shaxsiy namuna va bolaga nisbatan e'tibor uning kelajakda barkamol shaxs bo'lib shakllanishini ta'minlaydi. Pedagogik mahorat va oila tarbiyasi o'zaro bog'liq bo'lib, shaxsning ma'naviy, axloqiy va intellektual rivojlanishiga birgalikda ta'sir ko'rsatadi. O'qituvchilar va ota-onalar o'rtasidagi hamkorlik farzand tarbiyasida yuqori natijalarga erishish imkonini beradi. Shu bois, jamiyatning har bir a'zosi uchun yetuk shaxslarni tarbiyalashda pedagogik mahorat va oila muhitining uyg'unligi muhim ahamiyat kasb etadi.

Pedagogik mahorat o'qituvchi shaxsining ijodiy yondashuvi va kasbiy tayyorgarligini ifodalovchi muhim omillardandir. Uning tarkibiy qismlari quyidagilardan iborat:

1. Kasbiy bilim – ta'limning mazmuni, metodikasi va o'quvchi psixologiyasini chuqur tushunish.
2. Amaliy ko'nikma va malaka – o'quvchilar bilan samarali muloqot qilish, darslarni qiziqarli va mazmunli tashkil etish.
3. Didaktik qobiliyat – murakkab mavzularni tushunarli qilib izohlash.
4. Shaxsiy madaniyat – xushmuomalalik, mas'uliyat va o'rnak bo'lish fazilatlarini.

Date: 17th January-2025

Bu omillar birgalikda o'qituvchi faoliyatining muvaffaqiyatli bo'lishiga xizmat qiladi.

Oila tarbiyasining shaxs kamolotidagi o'rni:

Oila shaxsni ijtimoiy hayotga tayyorlashda asosiy maskan hisoblanadi. Insonning dastlabki bilim va ko'nikmalari oilada shakllanadi. Quyidagilar oila tarbiyasining muhim jihatlaridir:

Axloqiy qadriyatlarni singdirish – bolaning xulq-atvori va jamiyatdagi o'rnini belgilaydi.

Psixologik qo'llab-quvvatlash – bolada o'ziga ishonch va mustaqil fikrlash ko'nikmasini shakllantiradi.

Ijtimoiylashuv jarayoni – bolani jamoa hayotiga moslashishga o'rgatadi. Oilaning farovonligi va undagi psixologik muhit bolaning kelajakdagi muvaffaqiyatlari va jamiyatda egallaydigan o'rniga kuchli ta'sir ko'rsatadi.

Xulosa: Pedagogik mahorat va oila tarbiyasi shaxsni har tomonlama rivojlantirishda bir-birini to'ldiruvchi muhim omillardir. Ta'lim va tarbiya jarayonini muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun o'qituvchi va ota-onalar birgalikda ishlashi zarur. Oila muhitidagi sog'lom tarbiya va maktabdagi professional yondashuv kelajak avlodning ma'naviy va axloqiy barkamolligini ta'minlaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Abdullayeva S. "Pedagogik mahorat asoslari." – Toshkent: O'zbekiston Milliy Ensiklopediyasi, 2020.
2. Jalolov J. "Pedagogika nazariyasi va amaliyoti." – Toshkent: Sharq, 2018.
3. Norboeva N. "Oila tarbiyasining shaxs kamolotidagi roli." – Buxoro, 2021.
4. Rasulova G. "Ta'lim-tarbiya jarayonining psixologik asoslari." – Toshkent: O'qituvchi, 2019.
5. Karimov I. "Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch." – Toshkent: Ma'naviyat, 2008.

